

Datum
2021-04-26
ESV dnr
2021-00092
Handläggare
Victoria Nüth

Ert datum
2021-01-29
Er beteckning
I2021/03462

Infrastrukturdepartementet

Avgifter för information i elektronisk form, SOU 2020:82

Ekonomistyrningsverket (ESV) har mottagit rubricerat förslag som remiss.

ESV ser positivt på utredningens mål att förtydliga och modernisera avgiftsförordningen genom en enhetlig och tydlig reglering för hur avgifter ska tas ut när myndigheter tillhandahåller information i elektronisk form efter en begäran. ESV ser också positivt på att utredningen strävat efter att avgiftsuttagen ska vara kostnadseffektiva för myndigheterna.

ESV avstyrker dock delvis förslagen eftersom de kan få konsekvensen att ovanstående mål i viss mån motverkas. ESV bedömer dessutom att förslagen riskerar att få effekten att den information myndigheten kan välja att inte tillhandahålla, inte tillhandahålls.

ESV redogör för sina synpunkter nedan.

Författningsförslag

ESV noterar att det av förslaget framgår att 5 § avgiftsförordningen (1992:191) ska ändras till följande: ”För avgifter som tas ut enligt 4 § första stycket 1–8 får myndigheten själv, upp till full kostnadstäckning, besluta om storleken av avgifterna, om regeringen har föreskrivit något annat.” Här har ordet inte fallit bort före regeringen.

Nuvarande reglering

Förslaget innebär att 4 § 8 avgiftsförordningen upphör att gälla. ESV anser därmed att det kan behöva tydliggöras att 4 § 1 och 2 enbart ska omfatta de tidskrifter och andra publikationer respektive informations- och kursmaterial som tillhandahålls i analog form.

En enhetlig och förutsebar reglering

ESV delar utredningens uppfattning att förslaget med avgiftsnivåer leder till ökad enhetlighet. Däremot delar ESV inte utredningens uppfattning att det faktum att sökanden får besked om hur avgiften kommer att beräknas innan information tillhandahålls nödvändigtvis innebär en ökad förutsebarhet. ESV:s uppfattning är att det kan vara svårt för sökanden att på förhand avgöra hur många filer som

uttaget kommer att omfatta och att vissa uttag dessutom kommer att generera många filer. Komplexiteten av regleringen för avgifter för informationsuttag i övrigt minskar ytterligare förutsebarheten.

ESV avstyrker förslaget i den delen det avser ett tvång på att ta ut avgifter för information i elektronisk form. Ett sådant krav riskerar att gå emot utredningens strävan att förslagen ska vara kostnadseffektiva för myndigheterna. ESV förespråkar i stället en lösning där varje myndighet får göra en bedömning om en avgift ska tas ut. Om myndigheten då gör bedömningen att en avgift ska tas ut så ska nämnda nivåer tillämpas.

En konsekvens av ett förslag som innebär ett tvång på att en avgift ska tas ut är att det riskerar att leda till en ökad administrativ börda för myndigheterna, med ökade kostnader för exempelvis fakturering som följd. Ytterligare en konsekvens av förslaget är svårigheten med att hantera vem fakturan ska ställas till, om mottagaren vill vara anonym. Den problematiken föreligger redan i dag avseende analoga tillhandahållanden, men kan beräknas öka i och med det nya regelverket.

För informationsuttag i övrigt föreslår utredningen att en avgift ska tas ut från första filen. Sedan får respektive myndighet utöver detta ta ut en avgift för den arbetstid som läggs ner. Arbete med att skanna in dokument ska särskiljas från övrigt arbete. För att få fram underlag som kan ligga till grund för att beräkna avgiftsuttaget baserat på de olika delarna krävs ett administrativt system som medger att arbetsuppgifterna kan delas upp på det här sättet. ESV bedömer att myndigheterna i dag, generellt sett, inte har tidredovisningssystem som ger den här typen av information. ESV bedömer att kravet på att en avgift ska tas ut i kombination med komplexiteten avseende hur avgiften ska beräknas kan leda till ökade kostnader för myndigheterna. Detta skulle kunna undvikas om utrymme finns att inte ta ut någon avgift. ESV befarar dessutom att en konsekvens av förslaget kan bli att myndigheterna inte kommer att tillhandahålla information som de inte är skyldiga att tillhandahålla, eftersom det blir alltför administrativt betungande.

Konsekvenser för myndigheterna

ESV anser att de frågeställningar som avser myndigheternas redovisning och kostnadsuppföljning behöver klargöras innan förslaget genomförs. Utredningen skriver ”Vilka effekter förslagen får för myndigheternas redovisning och kostnadsuppföljning samt andra budgetära frågor, bl.a. när mervärdesskatt ska tas ut, bör belysas närmare i annan ordning.”

ESV anser att det är viktigt att fastställa att det ekonomiska målet ska vara att se som obestämt. Detta då det inte är fastställt vilka av verksamhetens kostnader som

avgifterna ska täcka. En konsekvens av att det ekonomiska målet är obestämt är att inkomsterna ska redovisas mot anslag.¹

När det gäller frågeställningen om mervärdesskatt kan ESV konstatera att Skatteverket gör bedömningen att avgifter som en myndighet tar ut för utlämnande av allmänna handlingar i elektronisk form ingår som ett led i myndighetsutövning. Myndigheterna ska därför inte ta ut någon utgående moms vid utlämnande av allmänna handlingar i elektronisk form. Avseende informationsuttag i övrigt anser ESV att frågan behöver utredas ytterligare innan förslaget genomförs.²

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Victoria Nüth har varit föredragande. I beredningen har också avdelningschef Peter Kvist samt enhetschef Anne Bryne deltagit.

Datum: 2021-04-26

.....
Beslutande
Clas Olsson
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Victoria Nüth
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

¹15 § anslagsförordningen (2011:223).

²ESV:s momshandledning, 2020:37, uppdaterad 4 september 2020, avsnitt 2.1.2,
<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2021.6/321543.html?q=ekonomisk+verksamhet>.